

นวัตกรรม/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practice) ของผู้บริหารสถานศึกษา
การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยใช้
7GOALS INNOVATION MODEL

ปีการศึกษา 2563

ถอดบทเรียน

นายปกครอง ธานี
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสะอาด

โรงเรียนบ้านโนนสะอาด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ถอดบทเรียน

การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒
โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL

โดย

นายปกครอง ธานี

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสะอาด

โรงเรียนบ้านโนนสะอาด อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL” เป็นรูปแบบที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษาตามบริบทของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพของปัญหาความต้องการพัฒนา จุดแข็ง และจุดอ่อนของโรงเรียน พร้อมทั้งนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมถึงนำหลักการบริหาร ทฤษฎี และประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนเกิดผลเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับของชุมชนและต่อสาธารณชนทั่วไป

ขอขอบพระคุณคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน และเครือข่ายผู้นำชุมชนตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL” นี้ จักเป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการในสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

ปกครอง ธาณัง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญภาพ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
ความเป็นมาและสภาพของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์และเป้าหมาย.....	๓
ขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน.....	๓
ผลการดำเนินงาน.....	๑๕
ปัจจัยความสำเร็จ.....	๑๖
ถอดบทเรียนที่ได้รับ.....	๑๖
การเผยแพร่ข้อมูล/การได้รับการยอมรับ.....	๑๗
บรรณานุกรม.....	๑๘
ภาคผนวก.....	๑๙

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)	๕
ภาพที่ ๒ โมเดลการบริหารจัดการศึกษาร่วมกันของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด.....	๙
ภาพที่ ๓ กระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด.....	๑๐
ภาพที่ ๔ ขั้นตอนการนำ PLC ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา.....	๑๐

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงองค์ประกอบการมีส่วนร่วม.....	๔

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ “Best Practice” ด้านการบริหารจัดการ
“การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒
โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL”

ชื่อผลงาน	“การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL”
ผู้เสนอผลงาน สถานที่ตั้ง	นายปกครอง ธานี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสะอาด หมู่ที่ ๑๒ บ้านคำแก้ว ตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย รหัสไปรษณีย์ ๔๓๒๓๐
โทรศัพท์	๐๘๔ - ๗๕๒๑๑๖๗
E-mail	๔๓๐๒๐๑๓๙@nongkhai๒.go.th
สังกัด	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒

๑. ความเป็นมาและสภาพของปัญหา

โรงเรียนบ้านโนนสะอาด เป็นโรงเรียนขยายโอกาส ตั้งอยู่ในเขตบริการของชุมชน ๔ ชุมชน คือ บ้านโนนสะอาด บ้านคำสะอาด บ้านบุรพา และบ้านคำแก้ว ตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นชุมชนขนาดใหญ่ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ๒ ไปจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๕๖ โรงเรียนได้เผชิญสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียน อันเนื่องมาจากโครงสร้างบริหารงานในขณะนั้น และอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ครูไม่สามารถขับเคลื่อนงานบริหารโรงเรียนได้อย่างเต็มที่เมื่อขาดผู้นำ บรรดาครูผู้สอนจึงทำงานอย่างไร้เป้าหมาย มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรที่ไม่ชัดเจน ครูและบุคลากรขาดขวัญ กำลังใจ ไร้การวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการต่าง ๆ ไม่เป็นระบบ อาคารเรียน และพื้นที่โดยรอบบริเวณโรงเรียนมีสภาพทรุดโทรม ไม่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชนขาดความเชื่อมั่นในโรงเรียนและส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนเอกชน จึงทำให้จำนวนนักเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่มีจำนวน ๒๒๔ คน และโดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีจำนวนเหลือเพียง ๔ คน เท่านั้น เมื่อจำนวนนักเรียนลดน้อยลงส่งผลให้จำนวนครูที่สอนตรงตามวิชาเอกน้อยลงตามไปด้วย ซึ่งในปัจจุบันทางโรงเรียนได้หาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามบริบท ขนาดที่ตั้ง และปัจจัยอื่น ๆ ด้วยเป้าหมายหลักตามวิสัยทัศน์ คือ จัดการศึกษาตามมาตรฐาน พัฒนาผู้เรียนรอบด้าน บริหารแบบมีส่วนร่วม จากวิสัยทัศน์ของโรงเรียนนั้น จะเห็นว่าทางโรงเรียนบ้านโนนสะอาดมีเป้าหมายในการที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นบุคคลคุณภาพในทุกด้าน การจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์ มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต และมีความสามารถทาง

เทคโนโลยี โรงเรียนจึงเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องมีความสนใจและเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๑) ในส่วนตัวชี้วัดความสำเร็จทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญของผลการทดสอบระดับชาติเป็นเกณฑ์หนึ่งในการตรวจสอบวัดระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งการทดสอบระดับชาติ O-NET เป็นการทดสอบทางการศึกษาเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐ ในขณะเดียวกันโรงเรียนบ้านโนนสะอาดก็มุ่งเน้นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้วยเหตุนี้ “คน” ในองค์กรทุกคนจึงมีความสำคัญ และเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาสถานศึกษา ทุกคนในองค์กรจึงจะต้องมีบทบาทหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีคุณลักษณะที่ดี มีทักษะความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดี ตลอดจนจนถึงการพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมเพื่อการพัฒนาอยู่เสมอแล้วยังต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี (นิรันดร์ นิตสุข. ๒๕๕๕) ในการบริหารจัดการสถานศึกษา จึงมีเป้าหมายหลัก ๗ ประการในบริหารจัดการเพื่อที่จะให้โรงเรียนบ้านโนนสะอาดเกิดการพัฒนาขึ้นตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมชุมชนร่วมวิชาชีพ PLC ตามที่ (ฉลาด จันทรสุมปัติ. ๒๕๕๓ : ๑๗๖-๑๗๗) ได้กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การศึกษาแก้ปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักการร่วมคิดร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบ จนเกิดเป็นรูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนสะอาดโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL” ซึ่ง ๗GOALS INNOVATION MODEL เป็นนวัตกรรมที่เกิดจากการตั้งเป้าหมายไว้ ๗ ประการ อันประกอบไปด้วย

๑. จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนสะอาด ต้องมีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกปีการศึกษา
๒. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
๓. นักเรียนมีการพัฒนาความรู้จนเกิดเป็นผลงานที่ประจักษ์
๔. ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนสะอาดมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๕. นักเรียนมีสุขภาพที่ดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
๖. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
๗. โรงเรียนบ้านโนนสะอาดมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่
แล้วร่วมกันสร้าง ๗GOALS INNOVATION MODEL ให้สำเร็จดังคำที่ว่า “ตั้งเป้า ฝ่าทำ”

โดยยึดหลักการ GOALS ได้แก่

G-Goal	ตั้งเป้าหมายแห่งความสำเร็จ
O- Opportunity	เปิดโอกาสให้แสดงออกเต็มกำลังความสามารถ
A- Accountability	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

L-Learning	มีการศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ
S-Strive	มุ่งมั่นและตั้งใจเพื่อทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงสนใจนำรูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแบบมีส่วนร่วม ภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL” โดยการตั้งเป้าหมายไว้ เพื่อให้สมาชิกทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นตามวิสัยทัศน์และแผนปฏิบัติการการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ รวมทั้งเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

โรงเรียนบ้านโนนสะอาดได้ดำเนินการวิปฏิบัติที่เป็นเลิศ “Best Practice” ด้านการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL” โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

๒.๑ วัตถุประสงค์

๒.๑.๑ เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรไปสู่ “๗GOALS INNOVATION MODEL”

๒.๑.๒ เพื่อสร้างองค์กรที่เน้นการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

๒.๒ เป้าหมาย

๒.๒.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

๒.๒.๑.๑ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด
ทุกคน

๒.๒.๑.๒ นักเรียนโรงเรียนบ้านโนนสะอาดระดับชั้นอนุบาล ๒ - ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๓ จำนวน ๓๖๖ คน

๒.๒.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๒.๒.๒.๑ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด
ทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการเพิ่มศักยภาพขององค์กรไปสู่ “๗GOALS INNOVATION MODEL”
โดยเน้นการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

๒.๒.๒.๒ นักเรียนโรงเรียนบ้านโนนสะอาดระดับชั้นอนุบาล ๒ - ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๓ ร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๓. ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL” ได้เน้นการบริหารจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และการ

สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงองค์ประกอบที่มีส่วนร่วม

องค์ประกอบที่มีส่วนร่วม			
บุคคล	ผู้บริหาร	กระบวนการบริหาร	ภาระงาน
- ครู - ผู้ปกครอง - กรรมการสถานศึกษา - นักเรียน - ผู้นำชุมชน	- ภาวะผู้นำ - ประสานงาน - ทีมงาน - กลยุทธ์ - เครือข่าย	- SWOT - PDCA - GOALS	- งานวิชาการ - งานบุคลากร - งานบริหารทั่วไป - งานการเงิน - งานชุมชน

กระบวนการบริหารในการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗ GOALS INNOVATION MODEL” ที่เน้นการบริหารจัดการศึกษาการมีส่วนร่วม ได้แก่

๑. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

ที่มา : คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา, (๒๕๖๐)

ภาพที่ ๑ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

PLC หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และ นักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่ เน้น ความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกัน ของสมาชิกในชุมชน ย้ำ PLC เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ไม่ใช่ หัวเรื่องในการสอน

วัตถุประสงค์ของ PLC

๑. เพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อให้เกิดการร่วมมือ ร่วมพลังของทุกฝ่ายในการพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพ ของผู้เรียน
๓. เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยการพัฒนาผู้เรียน PLC ถือว่าทุกคนคือคน เชี่ยวชาญในงานนั้น จึงเรียนรู้ร่วมกันได้

องค์ประกอบสำคัญของ PLC

๑. ต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกัน มุ่งสู่การพัฒนาการเรียน การสอน สู่คุณภาพผู้เรียน
๒. ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ หมายถึง ต้องเปิดใจ รับฟัง เสนอวิธีการ นำสู่การปฏิบัติ และประเมินร่วมกัน Open เปิดใจรับและให้ Care และ Share
๓. ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง การทำ PLC ต้องมีผู้นำและผู้ตามในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๔. กัลยาณมิตร หมายถึง เป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ เต็มเต็มส่วนที่ขาดของแต่ละคน
๕. ต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ต้องเน้นการทำงานที่เปิดโอกาสการ ทำงานที่ช่วยเหลือกันมากกว่าการสั่งการ มีชั่วโมงพูดคุย
๖. การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้การปฏิบัติงานและตรงกับภาระ งาน คือ การสอนสู่คุณภาพผู้เรียน

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กร หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค หรือสิ่งๆที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพ ที่ต้องการในอนาคต SWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมายดังนี้

S	ย่อมาจาก Strengths	หมายถึง	จุดแข็ง (ข้อได้เปรียบ)
W	ย่อมาจาก Weaknesses	หมายถึง	จุดอ่อน (ข้อเสียเปรียบ)
O	ย่อมาจาก Opportunities	หมายถึง	โอกาส (ปัจจัยที่จะส่งผลให้สามารถ ดำเนินการได้)
T	ย่อมาจาก Threats	หมายถึง	อุปสรรค (ปัจจัยที่คุกคามการ ดำเนินงาน)

หลักการสำคัญของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

หลักการสำคัญ คือ การวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ ๒ ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารของสถานศึกษาทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกสถานศึกษา ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อสถานศึกษาธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่สถานศึกษามีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ของสถานศึกษาระดับสถานศึกษาที่เหมาะสมต่อไป

ประโยชน์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา ซึ่งปัจจัยเหล่านี้แต่ละอย่างจะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างไร จุดแข็งของสถานศึกษาจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนของสถานศึกษาจะเป็นคุณลักษณะภายใน ที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมาย สถานศึกษา อุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ผลจากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมนี้ จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม

๓. กระบวนการ PDCA

คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ย่อมาจาก ๔ คำ ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Action (การดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งวงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต และการดำเนินงานในระดับบริษัท ซึ่งรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

๑. P = Plan (ขั้นตอนการวางแผน)

ขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ฯลฯ พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลและกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงให้ชัดเจน ซึ่งการวางแผนจะช่วยให้กิจการสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุ อุปกรณ์การทำงาน เงิน และเวลา

๒. D = Do ขั้นตอนการปฏิบัติ (ขั้นตอนการปฏิบัติ)

ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องมีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ เพื่อทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามแผนการที่ได้วางไว้

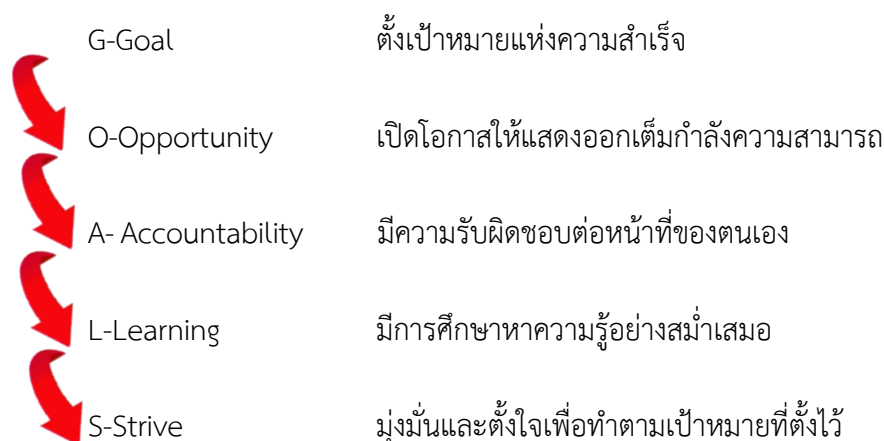
๓. C = Check (ขั้นตอนการตรวจสอบ)

ขั้นตอนการตรวจสอบ คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทราบว่า ในขั้นตอนการปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ แต่สิ่งสำคัญก็คือ ต้องรู้ว่าจะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนนี้ต่อไป

๔. A = Action ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม)

ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสมจะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ ๒ กรณี คือ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรกก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่สอง คือ ผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ ควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไร เช่น มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้ ให้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้ หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่ เป็นต้น

๔. การบริหารจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านโนนสะอาดเพื่อสร้าง ๗GOALS INNOVATION MODEL ให้สำเร็จดังคำที่ว่า “ตั้งเป้า ฝ่าทำ” โดยยึดหลักการ GOALS ได้แก่

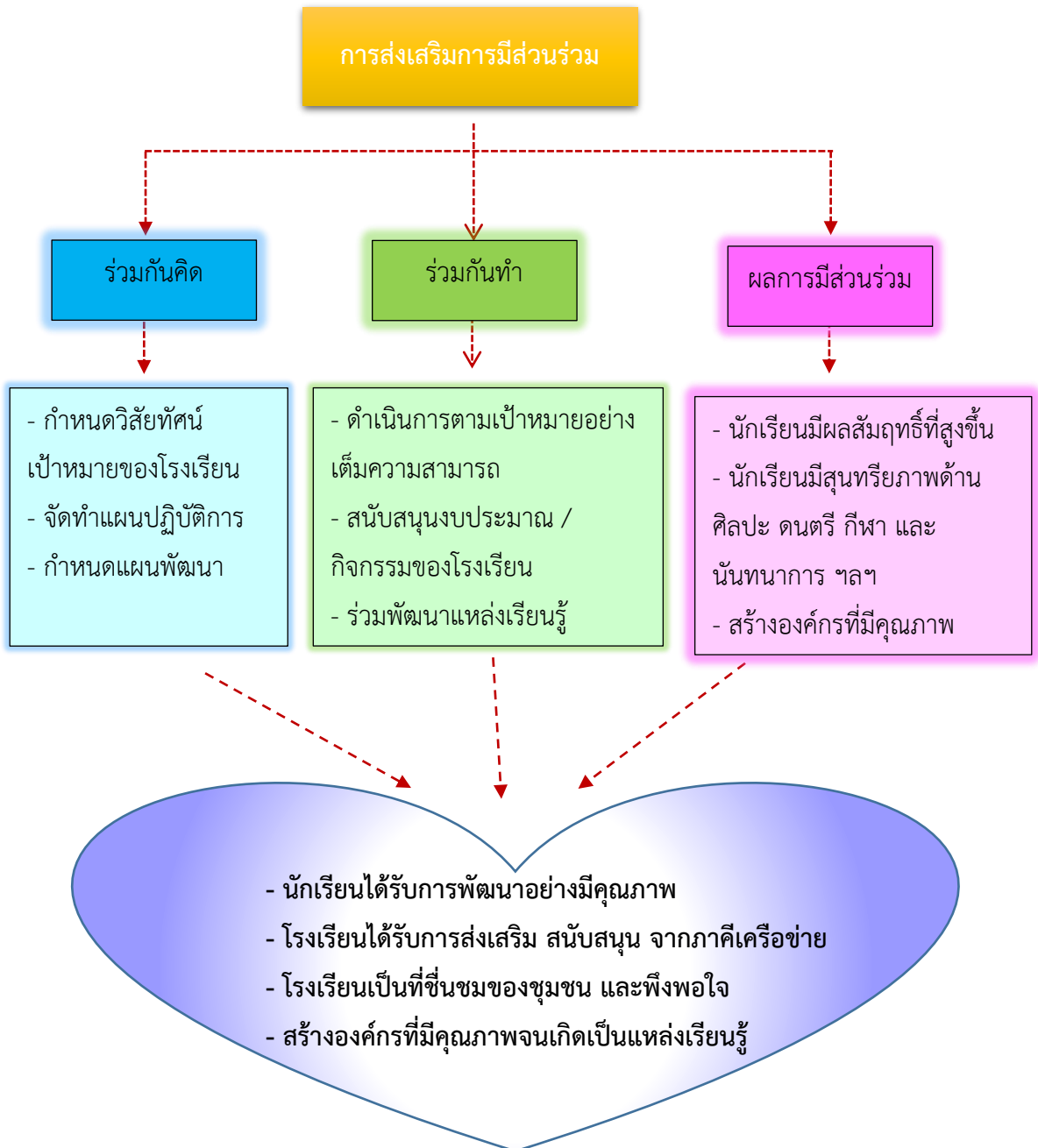

ซึ่งการยึดหลักการ GOALS ก่อให้เกิดโมเดล ๗GOALS INNOVATION MODEL ดังต่อไปนี้

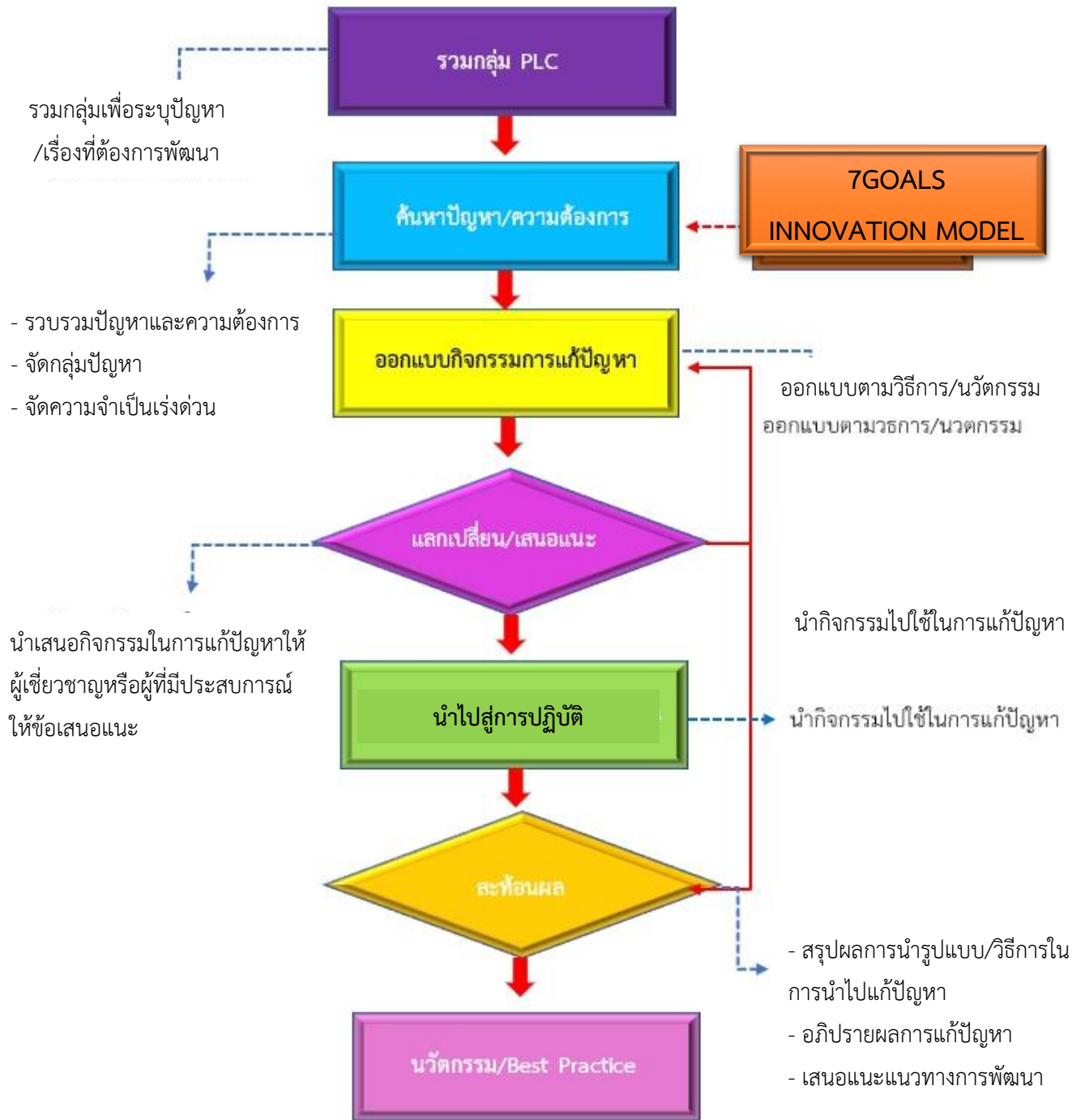
ภาพที่ ๒ โมเดลการบริหารจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด

กระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด ภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL”

ภาพที่ ๓ กระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด

ขั้นตอนการนำ PLC ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

ภาพที่ ๔ แสดงขั้นตอนการนำ PLC ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

จากการศึกษารูปแบบกระบวนการบริหารจัดการในโรงเรียน โรงเรียนบ้านโนนสะอาดจึงได้อาศัยนวัตกรรมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแบบมีส่วนร่วมมุ่งสู่คุณภาพโรงเรียน ได้ดำเนินการซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง คณะครูโรงเรียนโนนสะอาดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ การจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน
- ขั้นที่ ๒ กำหนดปัญหา
- ขั้นที่ ๓ วางแผนออกแบบกระบวนการ
- ขั้นที่ ๔ นำไปปฏิบัติ
- ขั้นที่ ๕ แลกเปลี่ยน/ เสนอแนะ/ ปรับปรุง/พัฒนา

ขั้นที่ ๑ การจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน

ให้ครูมีส่วนร่วมสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมคิด ร่วมทำร่วมประเมินผลและร่วม พัฒนาผลงานเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น โดยให้ครูมีส่วนร่วมในรูปองค์คณะบุคคล ซึ่งมีดังนี้

- จัดให้มีครูเป็นคณะกรรมการโครงสร้างบริหารโรงเรียน
- คณะกรรมการบริหารวิชาการ บริหารบุคลากร บริหารทั่วไป บริหารงบประมาณ
- คณะกรรมการปกครองและดูแลนักเรียน
- คณะกรรมการพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อให้ครูได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำเพื่อการพัฒนาครู พัฒนางาน เพื่อความก้าวหน้าของครู

โดยกระบวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ทุกคณะมีกระบวนการปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน คือ ยึดหลักการการมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็น มีอิสระในการคิดในการปฏิบัติงาน สร้างผลงาน โดยยึดหลักการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นทีมงานร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมช่วยเหลือ ร่วมรับผิดชอบ มีกระบวนการปฏิบัติงานโดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นที่ปรึกษา

ขั้นที่ ๒ กำหนดปัญหา

จะหาอย่างไรเพื่อให้องค์กรสามารถเพิ่มศักยภาพตามเป้าหมายหลักที่ตั้งไว้ นั่นคือ

“๗GOALS INNOVATION MODEL” อันประกอบด้วย

๑. จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนสะอาด ต้องมีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกปีการศึกษา
๒. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
๓. นักเรียนมีการพัฒนาความรู้จนเกิดเป็นผลงานที่ประจักษ์
๔. ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนสะอาดมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๕. นักเรียนมีสุขภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ
๖. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
๗. โรงเรียนบ้านโนนสะอาดมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่

ขั้นที่ ๓ วางแผนออกแบบกระบวนการ

๑. ศึกษาสภาพปัจจุบัน โดยประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ โดย
  - ๑.๑ ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการจากปีการศึกษาที่ผ่านมา

๑.๒ นำผลการดำเนินงาน ข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

๑.๓ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดบกพร่องที่ต้องแก้ไข และพัฒนาจุดเด่นจุดแข็งในการจัดการศึกษา

๑.๔ ร่วมกันกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ เป้าหมายระดับปฏิบัติการให้มีความสอดคล้องสอดคล้องรับเป้าหมายโรงเรียน

๑.๕ กำหนดภาระงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อสร้างผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๒. จัดทำแผนพัฒนาโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อดำเนินการปรับปรุงพัฒนางาน และแก้ไขข้อบกพร่อง โดยมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานโครงการ ตามความรู้ความสามารถและความถนัด เขียนโครงการวางแผนปฏิบัติงาน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

๓. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติจากฝ่ายบริหาร

๔. จัดประชุมประสานแผนงานและโครงการ เป็นการประสานงานอย่างเป็นทางการ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับทราบแสวงหาความร่วมมือกันสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และดำเนินการ

๕. การดำเนินการปฏิบัติงานตามโครงการ และกิจกรรมที่กำหนดตามที่ทุกคนได้รับมอบหมาย

๖. การกำกับ ติดตาม และนิเทศซึ่งมีการกำกับติดตามหลายส่วนได้แก่ กำกับติดตามโดยคณะกรรมการในคณะเดียวกัน และกำกับติดตามโดยฝ่ายบริหาร

๗. การประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินการดังนี้

๗.๑ ประเมินโดยคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของตนเอง

๗.๒ การประเมินผลจากฝ่ายบริหารโดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล

๘. การสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการนำข้อมูลจากการประเมินผล มาวิเคราะห์ผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศและสรุปผลและนำผลไปใช้

ขั้นที่ ๔ นำไปปฏิบัติ

๑. ครูทุกคนแสดงความคิดเห็น กำหนดเป้าหมายการพัฒนา ระดมความสมองและเสนอแนะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

๒. พัฒนาบุคลากรให้มีความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้ครูได้รับการอบรม ศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้และนวัตกรรมโรงเรียนในเครือข่ายหรือใกล้เคียงที่มีความพร้อมด้านสื่อและเทคโนโลยี ศึกษาดูงาน ประชุมปฏิบัติการ ประชุมกลุ่มย่อย นิเทศแบบครูช่วยครู ประชุมปฏิบัติการผลัดเปลี่ยนกันเป็นวิทยากร การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและร่วมกันสร้างขวัญกำลังใจให้กัน ในทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรไปสู่ “๗GOALS INNOVATION MODEL” ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโรงเรียนบ้านโนนสะอาดกลยุทธ์การดำเนินการด้านการพัฒนางานวิชาการ

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาครูส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมเทคนิคการสอน การทำสื่อ การใช้เทคโนโลยี และพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการวัดประเมินผล ทักษะด้านอาชีพ ทักษะด้านดนตรี กีฬา เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๒ จัดให้มีคลินิกครูเพื่อแสดงความคิดเห็นและถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้เทคนิคการสอนแก่กันและกันทั้งภายในโรงเรียนและภายในเครือข่ายและโรงเรียนใกล้เคียง

กลยุทธ์ที่ ๓ เน้นการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล

กลยุทธ์ที่ ๔ กระตุ้นและเร้าความสนใจของนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกตามความถนัดและความสนใจตามความเหมาะสม โดยครูมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนให้คำแนะนำ

กลยุทธ์ที่ ๕ จัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัยและเหมาะสมตามวัย โดยครูใช้เทคนิค วิธีการสอนที่แตกต่างหลากหลายรวมถึงใช้สื่อและเทคโนโลยีมาประกอบการเรียนการสอน นำนักเรียนไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนภายในเครือข่ายและโรงเรียนใกล้เคียง จัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบ เชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอก ภายใน การให้ความรู้รวมทั้งไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน เช่น โรงสีข้าวหมู่บ้านบูรพา ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านคำสะอาด ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์บ้านคำแก้ว ศูนย์ทอเสื่อบ้านโนนสะอาด ระบบการจัดการน้ำชุมชน ๔ หมู่บ้าน

๓. เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเป็นการสร้างการยอมรับ เสริมสร้างพลังที่เข้มแข็ง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เพราะการบริหารแบบองค์คณะบุคคลช่วยให้เกิดพลังความคิด ร่วมกันทำงาน ร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขปัญหา

กลยุทธ์การดำเนินการให้ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วม เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๑ จัดให้มีคณะกรรมการด้านบริหาร ที่มีคุณสมบัติเป็นผู้สนใจเรื่องการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ หลาก ๆ ด้าน เพื่อมาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ได้แก่ การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ จัดให้มีการดูแลรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา การร่วมปรึกษาหารือลงประชามติในชุมชน งานกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์ชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส เช่น งานด้านสาธารณสุขชุมชน งานพัฒนาจิตอาสาปลูกหญ้าแฝกที่อ่างเก็บน้ำของชุมชน กิจกรรมการลอกจอกแหวนคูคลองห้วยโคก งานผ้าป่าของวัดและโรงเรียน งานเทศกาลประเพณี วัฒนธรรมในชุมชน ฮีต ๑๒ คอง ๑๔ กิจกรรมสันทนาการเยาวชนร่วมเล่นกีฬาที่สนามกีฬาของโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนร่วมมือกับโรงเรียนจัดขึ้น รวมไปถึงการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานราชการภายนอกหรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ได้จัดกิจกรรมบริการชุมชน ทั้งการจัดฝึกทักษะอาชีพให้ความรู้จากหน่วยงานภาคเอกชน สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดหนองคายโดยผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคายมอบถุงยังชีพแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ปกครองของตำบลอุดมพร สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอุดมพรทำประชามติร่วมกับชุมชน ตลอดจนการร่วมจัดตั้งองค์กรต่างๆ ขึ้นในโรงเรียน เช่น กลุ่มเครือข่ายผู้ปกครองและครูได้จัดตั้งชมรมศิษย์เก่า

โรงเรียนบ้านโนนสะอาดขึ้น โดยโรงเรียนได้ยึดหลักการดำเนินงาน “ โรงเรียนช่วยชุมชน ชุมชนช่วยโรงเรียน ” เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผลและร่วมพัฒนาผลงานเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น นอกจากสร้างความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนแล้ว ยังจัดให้โรงเรียน คณะครู คณะกรรมการชุดต่างๆ ให้มีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ด้วยวิธีการหลากหลาย ได้แก่

- ๑) การร่วมประชุม ปรึกษาหารือ – การพบปะพูดคุยตามโอกาส
- ๒) กิจกรรมการมอบของขวัญ ส่งบัตรอวยพรในโอกาสสำคัญต่าง ๆ
- ๓) การพบปะเยี่ยมเยียน ถามไถ่ความเป็นอยู่และอาการเจ็บป่วยของสุขภาพร่างกาย
- ๔) การร่วมงานชุมชน งานแต่งงาน งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ เล่นกีฬาสร้างความสามัคคี

กลยุทธ์ที่ ๓ การร่วมกันรับผิดชอบ เป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน วิธีการต่างๆ และให้ความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนและรู้สึกรับผิดชอบต่อโรงเรียน และเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่เป็นการดำเนินการที่จะจูงใจให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมพัฒนางานด้วยความเต็มใจ อุทิศร่างกาย แรงใจ มุ่งมั่น ต่องาน

กลยุทธ์ที่ ๔ การให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชย และให้เกิดความภาคภูมิใจ โรงเรียนยึดถือเป็นเรื่องสำคัญต้องมีวิธีการที่ดี เพื่อให้บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมรู้สึกได้รับเกียรติได้รับการยกย่องและได้รับความภาคภูมิใจในความเสียสละ อุทิศตน และภูมิใจในผลงานและความสำเร็จที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ได้แก่ การมอบเกียรติบัตร การกล่าวยกย่อง การจัดกิจกรรมเพื่อแสดงการให้เกียรติตามโอกาสต่างๆ

ขั้นที่ ๕ แลกเปลี่ยน/ เสนอแนะ/ ปรับปรุง/พัฒนา

๑) สรุปและประเมินการปฏิบัติงานเป็นระยะ รวมถึงติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สร้างความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริง ตรวจสอบและทบทวนร่วมกันตรวจสอบและประเมินตนเอง บันทึกผลการตรวจสอบ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข สรุปผลการประเมินบันทึกข้อมูล

๒) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้อุปสรรค ปัญหา และวิธีการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งอย่างเป็นทางการ โดยประชุมสัมมนา และอย่างไม่เป็นทางการ พบปะพูดคุยและสนทนา

- ให้ครูสำรวจวิเคราะห์ตนเอง (Self Analysis)
- ให้ครูปรับปรุงตนเอง (Self Improvement)
- การฝึกฝนตนเอง (Self Discipline)
- การประเมินตนเอง (Self Evaluation)

๓) นำผลการดำเนินงานมาประเมินประสิทธิผลว่าสำเร็จหรือไม่ ควรปรับปรุงพัฒนาด้านใดเพิ่มเติม การทำงานพบปัญหา อุปสรรค อย่างไรเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไข และดำเนินการแก้ไขบันทึกผลการพัฒนาปรับปรุงเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

๔. ผลการดำเนินงาน

จากการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL” ได้มีการพัฒนาครูและบุคลากร ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมปรึกษาหารือ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ วางเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอผลปรากฏว่าได้รับรางวัลแห่งความภาคภูมิใจ ดังต่อไปนี้

๑. จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนสะอาด มีจำนวนเพิ่มขึ้นปีการศึกษา ๒๕๕๖ มีจำนวนนักเรียนเพียงแค่ ๒๒๔ คน ปัจจุบันปีการศึกษา ๒๕๖๓ มีจำนวน ๓๖๖ คน จากการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๗GOALS INNOVATION MODEL”

๒. ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คะแนนเฉลี่ยรวม ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้สูงเป็นอันดับ ๑ ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ ต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ถึง ๒๕๖๒

๓. ได้เป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ ๖๙ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ระดับชาติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สพป.) ณ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งหมด ๘ รายการ ได้แก่

- ๑) การแข่งขันท่องอาขยานทำนองเสนาะ ม.๑-ม.๓
- ๒) การแข่งขันซูโดกุ ม.๑-ม.๓
- ๓) การแข่งขันการทำหนังสือเล่มเล็ก ม.๑-ม.๓
- ๔) การแข่งขันการสร้างการ์ตูนเรื่องสั้น (Comic Strip) ม.๑-ม.๓
- ๕) การแข่งขันการสร้าง Webpage ประเภท Web Editor ป.๔-ป.๖
- ๖) การแข่งขันการสร้าง Webpage ประเภท Web Editor ม.๑-ม.๓
- ๗) การแข่งขันประดิษฐ์กระทงดอกไม้ธูปเทียนแพ ม.๑-ม.๓
- ๘) การสร้างภาพด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ปฐมวัย

๔. ได้รับรางวัลระดับดีเลิศ ประเภทครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ระดับจังหวัด ภายใต้โครงการบูรณาการ Coaching Teams และ TFE เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและโครงการเครือข่ายความร่วมมือ PLC เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้หนังสือของสถานศึกษา จังหวัดหนองคาย จัดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย

๕. ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนส่วนภูมิภาคจังหวัดหนองคาย ประจำปี ๒๕๖๓ ประเภทฟุตบอล รุ่นอายุไม่เกิน ๑๒ ปี

๖. โรงเรียนบ้านโนนสะอาดได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

๗. ได้รับรางวัลชนะเลิศ “โรงเรียนสิ่งแวดล้อมดีเด่น” ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้การดำเนินการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๓GOALS INNOVATION MODEL” ประสบความสำเร็จได้นั้น เพราะได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ยุทธศาสตร์ วางแผนพัฒนา มีกลยุทธ์การดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้ครูได้รับการอบรม และมีระบบติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ รวมทั้งเปิดรับฟังความคิดเห็นทุกภาคส่วนจึงทำให้ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ทั้งคณะครู เครือข่ายนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน รวมไปถึงวัด ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน ตลอดจนคณะศึกษานิเทศก์ที่ออกนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามโครงการต่างๆ ที่ได้ให้ความคิดเห็น คำแนะนำ คำปรึกษาในเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่วนที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิด Best Practice นี้ขึ้นคือ สำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ ที่ได้ จัดให้มีนวัตกรรม/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ ในครั้งนี้ ซึ่งเป็นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและส่งเสริมการพัฒนา Best Practice ในครั้งนี้ด้วย

๖. ถอดบทเรียนที่ได้รับและพัฒนาเสริมต่อ

จากการดำเนินการวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ “Best Practice” ด้านการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ ๓GOALS INNOVATION MODEL” ทำให้ได้บทเรียนที่ได้รับดังนี้

๑. โรงเรียนได้รูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพดีขึ้นตามลำดับ
๒. นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ
๓. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข
๔. ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความภาคภูมิใจ และชื่นชมผลที่เกิดแก่นักเรียน
๕. ชุมชนศรัทธาและมีความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. การบริหารจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
๒. การเสริมสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่น และความไว้วางใจกับนักเรียน คณะครู และชุมชนจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๗. การเผยแพร่ข้อมูล/การได้รับการยอมรับ

จากการดำเนินการบริหารจัดการภายใต้ปฏิบัติการ “การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านโนนสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๒ โดยใช้ GOALS INNOVATION MODEL” ได้เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่อไปนี้

๑. เว็บไซต์โรงเรียนบ้านโนนสะอาด จดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ และบอร์ดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน
๒. เผยแพร่ในที่ประชุมผู้บริหารสถานศึกษา
๓. เผยแพร่ในการประชุม PLC (Professional Learning Community) ของกลุ่มเครือข่ายครูและผู้บริหาร
๔. การประชุมผู้ปกครองนักเรียน
๕. สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊กโรงเรียนบ้านโนนสะอาด กลุ่มไลน์ประจำห้องเรียน

บรรณานุกรม

- _____. ๒๕๖๒. รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโนนสะอาด.
กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
จันทรานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. นนทบุรี: บัณฑิต
พอยท์, ๒๕๕๓. ๑๖๗.
- ฉลาด จันทรสุมบัติ. ๒๕๕๓. **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น**.
นิรันดร์ นิติสุข. ๒๕๔๕. **การพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล**.
เมตต์ เมตการุณจิต. ๒๕๕๓. **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตพอยท์.
- วินัย ตีสสงค์ และดวัลย์ มาตจรัส. ๒๕๕๐. **การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร :
ธารอักษร
- ประภาพรรณ รักเลี้ยง. ๒๕๕๖. **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**.
สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). ๒๕๖๒. **ระบบประกาศและรายงานผล
O-NET**. สืบค้นเมื่อ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓, จาก <http://newonetresult.niets.ro.th>.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. ๒๕๔๔. **การกระจายอำนาจทางการศึกษา กองการมัธยมศึกษา
รวมบทความเชิงวิชาการเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ : กรมสามัญ
ศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ๒๕๔๕. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๔๒**
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ
ภัณฑ์.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ๒๕๖๐. **คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อน
กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ” สู่สถานศึกษา**.

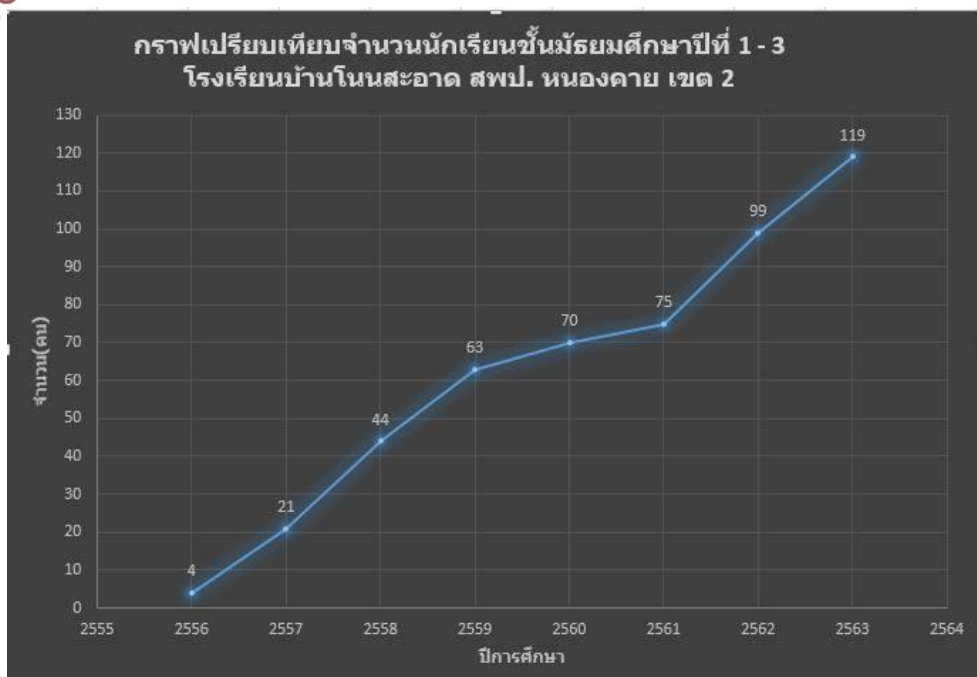

ภาคผนวก

กราฟเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
โรงเรียนบ้านโนนสะอาด สพป. หนองคาย เขต 2

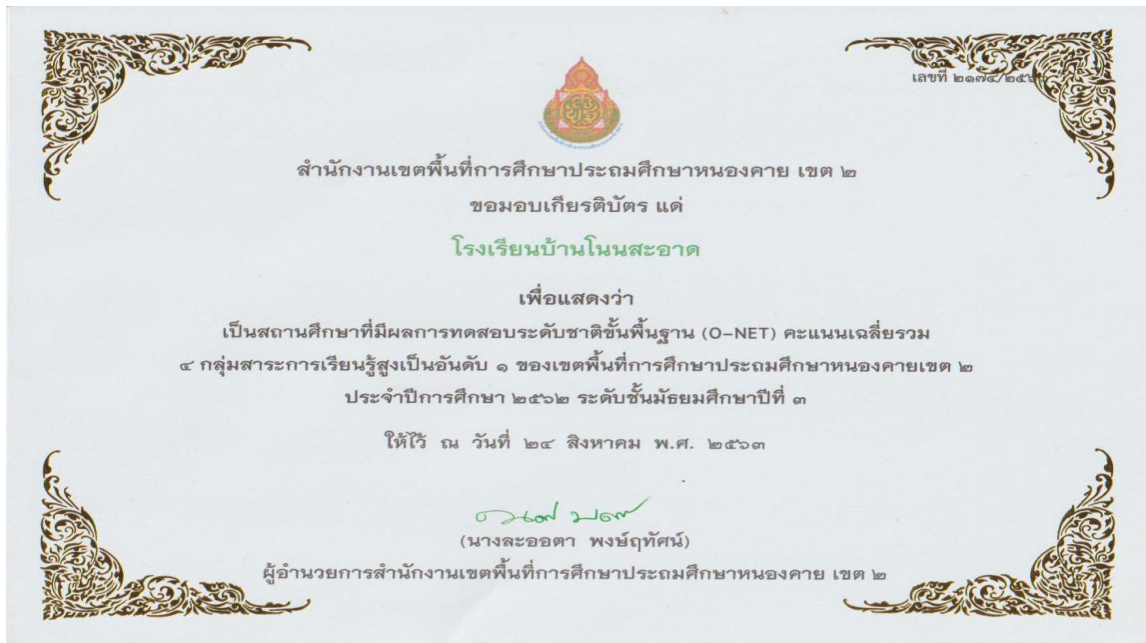
ประชุมวางแผนร่วมกันพัฒนาในทุก ๆ ด้านทำให้จำนวนนักเรียนชั้นมัธยม
เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ส่งเสริม เสริมแรงให้กำลังใจนักเรียนในการพิชิตข้อสอบ (O-NET)

โล่จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต ๒
สถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ม.๓
คะแนนรวมเฉลี่ยรวม ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นอันดับ ๑

รับมอบเกียรติบัตรจาก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต ๒
 สถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ม.๓
 คะแนนรวมเฉลี่ยรวม ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นอันดับ ๑

ร่วมใจทำความดีจิตอาสาพัฒนาชุมชน

พานักเรียนร่วมแข่งขันทักษะวิชาการ ครั้งที่ 69 ที่จังหวัดศรีสะเกษ

พานักเรียนร่วมแข่งขันทักษะวิชาการ ครั้งที่ 69 ที่จังหวัดศรีสะเกษ

รางวัลนักเรียนร่วมแข่งขันทักษะวิชาการ ครั้งที่ 69 ที่จังหวัดศรีสะเกษ

สนับสนุนส่งเสริมด้านสุขภาพผู้เรียน

รางวัลที่ได้รับจากการส่งเสริมสุขภาพด้านกีฬา

จิตอาสาพัฒนาชุมชน

ผ้าป่าจากศิษย์เก่าขาม่วงขาวเพื่อสร้างรั้วและป้ายโรงเรียน

จัดบรรยากาศให้น่าอยู่หน้าเรียน สะอาดร่มรื่น

นักเรียนมีความสุขเมื่อมาโรงเรียน
ผลงานเป็นที่ประจักษ์รางวัลชนะเลิศเหรียญทอง โรงเรียนสิ่งแวดล้อมดีเด่น

เป็นสถานศึกษาต้นแบบ
ในการศึกษาดูงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาบรจจุใหม่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

บ้าน...คำแก้ว บุรพา คำสะอาด
 โนน...สะอาด สีชมพูชน เราแกร่งกล้า
 สะ.....สถาบัน ม่วงขาว สร้างศรัทธา
 อด...วิชา พัฒนา ผู้สังคม

ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ช่วยทำให้เราชาวม่วงขาวมีสิ่งดีดีในวันนี้
 เราสัญญาว่าจะร่วมกันสรรค์สร้างสิ่งดีดีให้กับลูกศิษย์ต่อไป